

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek mnenja evropskega nadzornika za varstvo podatkov o pogajalskem mandatu za sklenitev mednarodnega sporazuma o izmenjavi osebnih podatkov med Europolom in organi kazenskega pregona Nove Zelandije

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleščini, francoščini in nemščini na spletišču evropskega nadzornika za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: ENVP) www.edps.europa.eu.)

(2020/C 182/08)

Evropska komisija je 30. oktobra 2019 sprejela priporočilo za Sklep Sveta o odobritvi začetka pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Novo Zelandijo o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Nove Zelandije za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu. Cilj predvidenega sporazuma je zagotoviti pravno podlago za prenos osebnih podatkov med Europolom in pristojnimi organi Nove Zelandije, da bi se podprli in okrepili njihovi ukrepi in medsebojno sodelovanje pri preprečevanju hudih čezmejnih kaznivih dejanj in terorizma ter boju proti njim, hkrati pa zagotovili ustrezni zaščitni ukrepi glede varstva zasebnosti, osebnih podatkov ter drugih temeljnih pravic in svoboščin posameznikov.

Prenosi osebnih podatkov, zbranih v okviru preiskav kaznivih dejanj, ki jih nadalje obdela Europol za pripravo kriminalističnoobveščevalnih informacij, močno vplivajo na življenje zadevnih posameznikov. Zato je treba z mednarodnimi sporazumi zagotoviti, da se omejitve pravic do zasebnosti in varstva osebnih podatkov v zvezi z bojem proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu uporabljajo samo v mejah tega, kar je nujno potrebno.

ENVP ugotavlja, da ima Nova Zelandija uveljavljeno nacionalno zakonodajo o varstvu podatkov in neodvisen organ za varstvo podatkov, pristojen tudi za nadzor organov kazenskega pregona. Poleg tega spoštuje dejstvo, da je Komisija v predlagani pogajalski mandat z Novo Zelandijo vključila številna posebna priporočila, ki jih je ENVP izrazila že v svojem Mnenju 2/2018 o osmih pogajalskih mandatih za sklenitev mednarodnih sporazumov, ki omogočajo izmenjavo podatkov med Europolom in tretjimi državami.

Cilj priporočil v tem mnenju je torej, da se pojasnijo in po potrebi nadalje oblikujejo varnostni ukrepi in kontrole v zvezi z varstvom osebnih podatkov ob upoštevanju posebnih okoliščin Nove Zelandije. V ta namen ENVP priporoča, da:

- bi se moral Sklep Sveta o odobritvi začetka pogajanj na podlagi člena 218 PDEU sklicevati ne le na postopkovno pravno podlago, ampak tudi na ustrezno materialnopravno podlago, ki bi morala vključevati tudi člen 16 PDEU,
- bi moral predvideni sporazum v skladu z načelom omejitve namena izrecno določiti seznam kaznivih dejanj, v zvezi s katerimi se osebni podatki lahko izmenjujejo,
- bi moral v zvezi s praktično izvedbo načela omejitve shranjevanja prihodnji sporazum posebej zagotoviti redne preglede potrebe po shranjevanju prenesenih osebnih podatkov,
- bi moral glede na pomen pravice do obveščenosti pri izvajanju drugih pravic do varstva podatkov sporazum vključevati jasna in podrobna pravila v zvezi z informacijami, ki bi jih bilo treba zagotoviti posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki.

Nazadnje ENVP pričakuje, da se bodo z njim posvetovali tudi v nadaljnjih fazah dogovarjanja o besedilu osnutka sporazuma v skladu s členom 42 Uredbe (EU) 2018/1725. ENVP bo še naprej na voljo za nadaljnje svetovanje med pogajanjem.

1. Uvod in ozadje

1. Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba o Europolu) določa posebna pravila o Europolovih prenosih podatkov zunaj EU. V členu 25(1) Uredbe je navedenih več pravnih podlag, na podlagi katerih bi lahko Europol zakonito prenašal podatke organom tretjih držav. Ena od možnosti je, da Komisija v skladu s členom 36 Direktive (EU) 2016/680 sprejme sklep o ustreznosti, v katerem ugotovi, da tretja država, ki ji Europol prenaša podatke, zagotavlja ustrezno raven varstva. Ker takih sklepov o ustreznosti trenutno ni, bi bila druga možnost za redno Europolovo prenašanje podatkov tretji državi ustrezen okvir, ki izhaja iz sklenitve zavezujočega mednarodnega sporazuma med EU in tretjo državo prejemnico z navedbo ustreznih zaščitnih ukrepov glede varstva zasebnosti in drugih temeljnih pravic in svoboščin posameznikov.
2. Trenutno ni nobene pravne podlage za redno in strukturirano izmenjavo osebnih podatkov med Europolom in organi kazenskega pregona Nove Zelandije. Europol in novozelandska policija sta aprila 2019 podpisala delovni dogovor. Ta dogovor je okvir za strukturirano sodelovanje na strateški ravni, vključno z varno povezavo, ki omogoča varno neposredno komunikacijo. Nova Zelandija pa je v Europol napotila uradnika za zvezo. Vendar pa delovni dogovor ni pravna podlaga za izmenjavo osebnih podatkov.
3. Komisija meni, da je treba Novo Zelandijo dodati na seznam prednostnih držav, s katerimi bi se morala kmalu začeti pogajanja ob upoštevanju politične strategije, kot je začrtana v evropski agendi za varnost ⁽²⁾, sklepih Sveta o zunanjem delovanju EU na področju boja proti terorizmu ⁽³⁾, globalni strategiji ⁽⁴⁾ in operativnih potreb organov kazenskega pregona iz vse EU. Poudarja, da so bile morebitne koristi tesnejšega sodelovanja razvidne tudi iz nadaljnjega ukrepanja po napadu v Christchurchu marca 2019. Nova Zelandija je 23. avgusta 2019 uradno zaprosila za to pobudo.
4. Evropska komisija je 30. oktobra 2019 sprejela priporočilo za Sklep Sveta o odobritvi začetka pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Novo Zelandijo o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in pristojnimi organi Nove Zelandije za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu ⁽⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo). Priloga k priporočilu (v nadaljnjem besedilu: priloga) vsebuje pogajalske smernice, ki jih je Svet pripravil za Komisijo, tj. cilje, za katere bi si Komisija morala prizadevati, da bi jih dosegla med pogajanjem v imenu EU.
5. Cilj predvidenega sporazuma je zagotoviti pravno podlago za prenos osebnih podatkov med Europolom in pristojnimi organi Nove Zelandije, da bi se podprli in okrepiли pristojnih organov te države in držav članic ter njihovo medsebojno sodelovanje pri preprečevanju hudih čezmejnih kaznivih dejanj in terorizma ter boju proti njim, hkrati pa zagotovili ustrezni zaščitni ukrepi glede varstva zasebnosti, osebnih podatkov ter temeljnih pravic in svoboščin posameznikov ⁽⁶⁾.
6. Na podlagi člena 42(1) Uredbe 2018/1725 se mora Komisija po sprejetju predloga priporočila Svetu, ki vpliva na varstvo pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, na podlagi člena 218 PDEU posvetovati z ENVP.
7. Poleg tega uvodna izjava 35 uredbe določa, da „... bi morala [Komisija] imeti možnost, da se po potrebi in v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725 pred in med pogajanjem o mednarodnem sporazumu med EU in tretjo državo posvetuje z ENVP, da omogoči izmenjavo podatkov med Europolom in organi te tretje države“.
8. ENVP pozdravlja, da je bilo z njim opravljeno posvetovanje, in pričakuje, da bo v preambuli Sklepa Sveta naveden sklic na to mnenje. To mnenje ne posega v nobene dodatne pripombe, ki bi jih ENVP lahko dal pozneje na podlagi nadaljnjih razpoložljivih informacij.

⁽¹⁾ UL L 135, 24.5.2016, str. 53.

⁽²⁾ COM(2015) 185 final.

⁽³⁾ Dokument Sveta 10384/17 z dne 19. junija 2017.

⁽⁴⁾ Skupna vizija, enotno ukrepanje: Močnejša Evropa – Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije: <http://europa.eu/globalstrategy/en>.

⁽⁵⁾ COM(2019) 551 final.

⁽⁶⁾ Glej direktivo 1 priloge.

4. Sklepne ugotovitve

27. Prenosi osebnih podatkov, zbranih v okviru preiskav kaznivih dejanj, ki jih nadalje obdela Europol za pripravo kriminalističnoobveščevalnih informacij, močno vplivajo na življenje zadevnih posameznikov, ker se bodo v državi prejemnici po njenem nacionalnem pravu morda uporabili v sodnih pregonih. Torej je treba z mednarodnimi sporazumi zagotoviti, da se omejitve pravic do zasebnosti in varstva osebnih podatkov v zvezi z bojem proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu uporabljajo samo v mejah tega, kar je nujno potrebno.
28. ENVP pozdravlja cilj pogajalskega mandata, da se zagotovi spoštovanje temeljnih pravic in upoštevajo načela, priznana z Listino, zlasti s pravico do zasebnega in družinskega življenja, priznana v členu 7 Listine, pravico do varstva osebnih podatkov iz člena 8 Listine ter pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča iz člena 47 Listine. Poleg tega ENVP spoštuje dejstvo, da je Komisija v predlagani pogajalski mandat z Novo Zelandijo vključila številna posebna priporočila, ki jih je ENVP izrazila že v svojem Mnenju 2/2018 o osmih pogajalskih mandatih za sklenitev mednarodnih sporazumov, ki omogočajo izmenjavo podatkov med Europolom in tretjimi državami.
29. Cilj priporočil ENVP v tem mnenju je torej, da se pojasnijo ter po potrebi nadalje oblikujejo varnostni ukrepi in kontrole v prihodnjem sporazumu v zvezi z varstvom osebnih podatkov ob upoštevanju posebnih okoliščin Nove Zelandije. To mnenje ne posega v nikakršna dodatna priporočila, ki bi jih ENVP lahko dal pozneje na podlagi nadaljnjih razpoložljivih informacij med pogajanja.
30. V ta namen ENVP znova navaja svoje stališče iz predhodnih mnenj ⁽⁷⁾, da bi se moral Sklep Sveta o odobritvi začetka pogajanj na podlagi člena 218 PDEU sklicevati ne le na postopkovno pravno podlago, ampak tudi na ustrezno materialnopravno podlago, ki bi morala vključevati tudi člen 16 PDEU. Poleg tega bi predvideni sporazum moral v skladu z načelom omejitve namena izrecno določiti seznam kaznivih dejanj, v zvezi s katerimi se osebni podatki lahko izmenjujejo. Še več, v zvezi s praktično izvedbo načela omejitve shranjevanja bi prihodnji sporazum moral posebej zagotoviti redne preglede potrebe po shranjevanju prenesenih osebnih podatkov. Končno, glede na pomen pravice do obveščenosti pri izvajanju drugih pravic do varstva podatkov bi sporazum moral vključevati jasna in podrobna pravila v zvezi z informacijami, ki bi jih bilo treba zagotoviti posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki.
31. ENVP bo Komisiji, Svetu in Evropskemu parlamentu še naprej na voljo za svetovanje v nadaljnjih fazah tega procesa. Pripombe v tem mnenju ne posegajo v morebitne dodatne pripombe, ki bi jih ENVP lahko podal v zvezi z nadaljnjimi vprašanji, ki bi se nato obravnavala, ko bodo na voljo dodatne informacije. ENVP zato pričakuje, da bo o določbah osnutka sporazuma z njim opravljeno posvetovanje, še preden bo sporazum dokončen.

Bruselj, 31. januarja 2020

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
Evropski nadzornik za varstvo podatkov

⁽⁷⁾ Glej Mnenje ENVP 6/2019 o pogajalskem mandatu o sporazumu med EU in Japonsko za prenos in uporabo podatkov iz evidence podatkov o potnikih, Mnenje ENVP 2/2019 o pogajalskem mandatu za sporazum med EU in ZDA o čezmejnem dostopu do elektronskih dokazov ter Mnenje ENVP 3/2019 glede sodelovanja v pogajanjih glede Drugega dodatnega protokola h Konvenciji o kibernetiski kriminaliteti iz Budimpešte, na voljo na https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/our-work-by-type/opinions_en.